

**Nos vamos de viaje –
wyruszamy w podróż
śladami Kolumba**

Agnieszka
Kostrzak-Kiryłak

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka hiszpańskiego dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka, Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Nos vamos de viaje – wyruszamy w podróż śladami Kolumba

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator

Nauczyciel języka hiszpańskiego

2.2. Pozostali

Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej – NEW

3. Ramy czasowe

3.1. Początek projektu

Projekt jest przewidziany do realizacji zarówno w pierwszym, jak i w drugim okresie, w zależności od preferencji nauczycieli prowadzących. Projekt składa się z ośmiu etapów, czas realizacji to sześć tygodni.

3.2. Zakończenie projektu

Jeżeli projekt rozpocznie się w pierwszym okresie, jego zakończenie może być przewidziane np. na obchody święta narodowego *Día de la Hispanidad*, przypadającego na 12 października. Równie dobrze projekt może rozpocząć się w drugim okresie i zakończyć się wtedy ogólnoszkolną wystawą prac.

4. Cele projektu

Celem projektu jest rozwój kompetencji językowych uczniów w obrębie tematu związanego z podróżowaniem, odkryciem Ameryki i kulturą wybranych krajów hiszpańskojęzycznych: Hiszpanii, Kuby, Argentyny i Meksyku. Zgodnie z założeniami programu *Entre amigos*, projekt przewidziany jest w taki sposób, by wpisać się w koncepcję konstrukttywizmu zakładającą zaangażowanie ucznia w proces uczenia się. Z tego powodu lekcje języka hiszpańskiego prowadzone będą zgodnie z podejściem komunikacyjnym, z naciskiem na stopniowe rozwijanie u uczniów umiejętności rozumienia, mówienia, czytania oraz pisanie w języku hiszpańskim.

4.1. Cele szczegółowe. Uczeń:

- potrafi wytłumaczyć, dlaczego w wielu krajach językiem urzędowym jest hiszpański;
- wymienia 4 kraje hiszpańskojęzyczne: *España, Argentina, México, Cuba* i potrafi nazwać ich mieszkańców: *español(a), argentino(-a), mexicano(-a), cubano(-a)*;
- wskazuje na mapie świata/globusie położenie Hiszpanii, Kuby, Argentyny, Meksyku, rozpoznaje flagi tych krajów, wypowiada się po hiszpańsku na temat kolorów danej flagi;
- posługuje się wybranymi formami czasowników: *gustar, ser, viajar, estar, vivir* w ramach wyuczonych zwrotów;
- rozumie znaczenie pojęć geograficznych: kraj, kontynent, wyspa, ocean, wodospad, lasy deszczowe;
- rozumie i posługuje się hiszpańskimi słowami: *país, ciudad, isla*;
- rozpoznaje rytm salsy i tańczy podstawowe kroki tego tańca;
- zna znaczenie i obchody święta *Día de los Muertos*.

5. Treści kształcenia

Projekt interdyscyplinarny *Nos vamos de viaje – wyruszamy w podróż śladami Kolumba* został przygotowany do zrealizowania treści sformułowanych w podstawie programowej (Dz. U. 2017, poz. 356 z późn. zm.), nawiązuje do pierwszego, drugiego, siódmego, ósmego i dziewiątego bloku tematycznego zaproponowanego w programie nauczania *Entre amigos*. Przewidziany został na pierwszy okres III klasy. Projekt został przygotowany zgodnie z podejściem AICLE (hiszp. *aprendizaje Integrado de Contenidos y Lenguas Extranjeras*) zaproponowanym w poradniku metodycznym. Oznacza to, że wybrane treści kształcenia są przekazywane w języku hiszpańskim w ramach przenikania się treści z edukacji przyrodniczej, plastycznej i muzycznej oraz społecznej.

5.1. Język hiszpański

Treści ogólne

Uczniowie posługują się podstawowym zakresem środków językowych umożliwiających porozumiewanie się w ramach bloków tematycznych *Ja i moi bliscy*, *Moje miejsce zamieszkania*, *Ja i świat zwierząt*, *Moje ciało* oraz *Moje tradycje świąteczne*, przewidzianych w programie nauczania. Uczniowie reagują na polecenia i rozumieją ogólny sens tekstu wspieranego obrazem i dźwiękiem. Powtarzają wyrazy i proste zdania, tworzą bardzo proste i krótkie wypowiedzi według wzoru. Przepisują i piszą pojedyncze wyrazy i zwroty. Reagują werbalnie i niewerbalnie na polecenia.

Treści szczegółowe

Uczniowie używają podstawowych zwrotów grzecznościowych, form powitania i pożegnania. Uczniowie używają poprawnych form gramatycznych czasowników: *gustar*, *ser*, *viajar*, *vivir*, *estar*. Utrwalają nazwy kolorów oraz opisywanie osób. Uczniowie poznają znaczenie nowych słów: *país*, *mapa*, *ciudad*, *continente*, *capital*, *bandera*, *isla*, *España*, *Polonia*, *Argentina*, *México*, *Cuba*, *español*, *polaco*, *cubano*, *mexicano*, *argentino*. Uczniowie nabywają wiedzę o położeniu geograficznym Hiszpanii, Kuby, Argentyny i Meksyku, zróżnicowaniu rasowym, zróżnicowaniu klimatycznym oraz kulturowym w tych krajach. Uczniowie poznają tradycje związane z obchodami święta *Día de los Muertos*.

5.2. Edukacja polonistyczna

Uczniowie słuchają z uwagą wypowiedzi nauczyciela, wykonują zadanie według usłyszanej instrukcji. Uczniowie wypowiadają się na temat odbytych podróży oraz znanych osób. Uczniowie wykonują zadanie według usłyszanej instrukcji. Uczniowie zadają pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi. Uczniowie redagują dziennik podróży.

Treści szczegółowe

Uczniowie poznają podstawowe elementy budowy dziennika podróży. Uczniowie nabywają umiejętność tworzenia dziennika podróży.

5.3. Edukacja przyrodnicza

Uczniowie określają położenie swojej miejscowości na mapie Polski. Uczniowie poszerzają treści przewidziane w podstawie programowej, określając położenie

Hiszpanii, Argentyny, Kuby i Meksyku. Rozumieją i posługują się następującymi terminami: kontynent, kraj, Polska, Europa, Ameryka, Hiszpania, Półwysep Iberyjski, Andaluzja, miasto Sewilla. Poszerzają swoją wiedzę przyrodniczą o takie elementy jak kontynent, półwysep, wyspa, kraj, lasy deszczowe, pustynia, lodowce, klimat, półkula północna, półkula południowa.

5.4. Edukacja plastyczna i techniczna

Uczniowie przygotowują plakaty, dzienniczki podróży oraz kolorowe wycinanki. W tym celu wydzierają, wycinają, składają, przylepiają, wykorzystując gazetę i papier kolorowy. Ponadto uczniowie wyjaśniają znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.

5.5. Edukacja muzyczna

Uczniowie słuchają muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową (tańcem), gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, tupanie, uderzanie o uda itp. Uczniowie poznają nazwę kroków tańca w języku hiszpańskim oraz w języku polskim, interpretują ruchem schematy rytmiczne.

5.6. Edukacja społeczna

Uczniowie identyfikują się z grupą społeczną, do której należą – społecznością lokalną. Poznają zwyczaje i tradycje innych grup społecznych i narodów, szanują i porównują zwyczaje ludzi mieszkających w różnych częściach świata.

6. Charakterystyka odbiorców

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla uczniów szkoły podstawowej kończących etap edukacji wczesnoszkolnej. Odbiorcami są dzieci, które trzeci rok uczą się języka hiszpańskiego, zatem potrafią już reagować w tym języku na pytania zadane przez nauczyciela, a nawet są w stanie formułować proste wypowiedzi. Uczniowie są przyzwyczajeni do słuchania i śpiewania piosenek w języku hiszpańskim, dlatego nauka nowego tańca nie powinna przysporzyć im trudności. Co więcej, perspektywa nauki tańca współczesnego będzie elementem motywującym i aktywizującym grupę. Trzecioklasiści są świadomi swojej przynależności kulturowej, dlatego poznanie nowych, odległych kultur, poznanie ich tradycji i nowego tańca może być dla nich bardzo ciekawym wyzwaniem.

6.1. Typ szkoły

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla szkoły podstawowej.

6.2. Wiek uczniów

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla odbiorców w wieku 9–10 lat.

6.3. Klasa

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla klasy III.

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Uczniowie klasy III obserwują siebie na tle grupy, potrafią ocenić własne umiejętności i postępy. Zaczynają zauważać, że jedni uczniowie mają łatwość rozumienia ze słuchu

i komunikowania się w języku obcym, inni odnajdują logiczne wzorce i łączą fakty, świetnie liczą, a jeszcze inni wykazują umiejętności artystyczne czy sportowe. Ze względu na znaczną ilość wymaganych umiejętności i szeroki zakres wiedzy do opanowania mogą pojawić się u uczniów pierwsze oznaki niepowodzeń szkolnych. Dotyczy to także dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), czego konsekwencją może być wycofanie lub doświadczanie trudności w nauce. Dlatego praca metodą projektu pozwoli wyrównać różnice między dziećmi – dzięki temu, że wszyscy uczniowie, również ci z trudnościami w nauce i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, będą mieć możliwość zaangażowania się w realizację projektu na każdym etapie.

6.5. Inne cechy odbiorów

Dzieci w wieku 9–10 lat mają silną potrzebę poczucia akceptacji w grupie i samorealizacji. Zajęcia dotyczące tańca umożliwią dzieciom przebojowym zaprezentowanie ewentualnych uzdolnień tanecznych. Z kolei dzieci wycofane będą mogły stworzyć w zaciszu swojego domu dzienniczek podróżnika i potem zaprezentować go pozostałym uczniom.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

W trakcie realizacji projektu będą stosowane zarówno formy pracy zbiorowej – praca z całą klasą, praca w parach oraz w grupach, jak i praca indywidualna. Praca z całą klasą będzie miała miejsce podczas prezentowania danego kraju przez nauczyciela. Praca w parach będzie realizowana podczas rozwiązywania quizu. Każdy uczeń indywidualnie przygotowuje Dziennik Podróżnika, natomiast w grupach uczniowie będą wykonywać plakat. Dzięki takim formom pracy każde dziecko z klasy będzie miało okazję włączyć się do projektu, co pozwoli na to, by jego wkład w tworzenie efektów projektu został doceniony na równi z pozostałymi uczniami.

7.2. Metody pracy

Podstawową metodą będzie metoda projektu oraz metoda AICLE, która zakłada prezentowanie treści z poszczególnych edukacji w języku hiszpańskim, będzie ona stosowana na każdym etapie projektu. Jednakże na poszczególnych etapach realizacji projektu będą stosowane także takie metody jak:

- metoda narracyjna – nauczyciel opowiada o zwyczajach i specyfice danego kraju;
- metoda audiolingwalna – uczniowie będą powtarzać za nauczycielem nowe wyrazy i zwroty;
- metoda asymilacji wiedzy – nauczyciel zapozna uczestników z podstawowymi informacjami dotyczącymi położenia geograficznego omawianych krajów (wykorzystanie ICT – od ang. *information and communication technologies*);
- metoda realizacji zadań wytwórczych – uczestnicy będą wykonywać prace plastyczne: *papel picado*, plakaty oraz dzienniczki podróżnika;
- metoda RFT (hiszp. *Respuesta Física Total*) – uczniowie będą tańczyć do rytmu salsy;
- metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy – burza mózgów podczas tworzenia Kodeksu Podróżnika oraz rozmowy o klimacie panującym w Argentynie;
- metoda gry edukacyjnej – quiz podsumowujący cały projekt.

Podczas stosowania każdej z wymienionych metod i form pracy nauczyciel dostosowuje je do indywidualnych potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przykładowo, jeżeli w grupie jest dziecko z zespołem Aspergera oraz niedosłyszące, należy odpowiednio wcześniej poinformować je o tym, że będzie odtwarzany materiał dźwiękowy i dostosować głośność do potrzeb ucznia. Jeżeli w grupie jest uczeń z niepełnosprawnością ruchową, nauczyciel zaangażuje go w wykonanie akompaniamentu do tańca i odliczanie kroków. Jeżeli w grupie są dzieci uzdolnione tanecznie, nauczyciel zaproponuje im wykonanie bardziej zaawansowanych kroków. Uczniowi uzdolnionemu nauczyciel może zaproponować dodatkowe zadanie polegające na wyszukaniu w internecie i zaprezentowanie klasie ciekawostek na temat danego kraju. Wszystkie materiały graficzne wykorzystywane podczas realizacji projektu powinny być wyraźne i wykonane przy użyciu kontrastujących kolorów, by zaspokoić potrzeby dziecka niedowidzącego.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Projekt rozpocznie się po wcześniejszym uzgodnieniu tego z nauczycielem edukacji wczesnoszkolnej. Jeżeli w danej klasie uczą także nauczyciele innych przedmiotów (np. wychowania fizycznego, plastyki bądź muzyki), należy uzgodnić termin rozpoczęcia projektu także z nimi.

8.2. Spisanie kontraktu

Podczas drugiego etapu nauczyciel proponuje uczniom wspólne sformułowanie zasad, które będą stanowić Kodeks Podróżnika. Dzięki temu uczestnictwo w projekcie będzie przyjemne i bezpieczne dla wszystkich. Posługując się metodą burzy mózgów, uczniowie proponują reguły, których będą przestrzegać. Należy przygotować graficzną wersję Kodeksu Podróżnika. Następnie dzieci złożą kolorowy odcisk całej dłoni na plakacie przedstawiającym zasady kodeksu, potwierdzając w ten sposób swoje zobowiązanie do ich przestrzegania. Gotowy kodeks zostanie powieszony na drzwiach klasy. W trakcie realizacji projektu nauczyciel będzie odwoływał się do zasad w nim sformułowanych.

8.3. Wybór tematu

Jako że projekt jest przewidziany dla etapu wczesnoszkolnego, dzieci nie będą jeszcze w stanie wybrać tematu samodzielnie. Dlatego też nauczyciel języka hiszpańskiego proponuje im temat i razem z nimi omawia szczegółowo, czego dotyczy projekt. NJH proponuje dzieciom „podróż” do krajów, których mieszkańcy posługują się językiem hiszpańskim: Hiszpanii, Meksyku, Argentyny i na Kubę. Dzięki temu uczniowie od samego początku wiedzą, czego mogą się spodziewać i jak będzie wyglądała realizacja projektu.

8.4. Podział na grupy

Dzieci zostają podzielone na grupy na etapie VII, kiedy będą wykonywać plakaty na temat każdego z „odwiedzonych” krajów. Przydział do grup będzie losowy – nauczyciel przygotowuje pudełko z losami, które dzieci będą wyciągać. Na każdym losie będzie narysowana flaga jednego z krajów: Hiszpanii, Argentyny, Meksyku, Kuby. Tym samym dziecko, które wylosuje flagę danego kraju, dołączy do zespołu przygotowującego plakat na temat tego kraju. W ten sposób umożliwi się

uczestniczenie w zadaniu każdemu z uczniów, bez ryzyka wykluczenia kogokolwiek z grupy. Będzie to także dodatkowa okazja do utrwalenia znajomości flag omawianych krajów. Nauczyciel podkreśli rolę współpracy i koleżeństwa podczas pracy grupowej. Każda z grup przygotuje plakat przedstawiający jeden z poznanych krajów. Można zastosować dowolne techniki plastyczne, jak również można używać polskich oraz hiszpańskich słów.

8.5. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Nauczyciel w porozumieniu z pozostałymi nauczycielami uczestniczącymi w projekcie opracowuje harmonogram pracy. Na pierwszym etapie uczestnicy dowiadują się, na czym polega praca metodą projektu, omawiane są warunki dobrej współpracy oraz przedstawia się cele, które osiągną uczestnicy. Następnie (etap II) uczniowie przygotowują wraz z nauczycielem Kodeks Podróżnika, zawierający zasady, których zobowiązują się przestrzegać. Dowiadują się także, że projekt w dalszej części będzie podzielony na następujące etapy:

- ETAP III – podróż do Hiszpanii – zajęcia prowadzone przez NJH;
- ETAP IV – podróż na Kubę – zajęcia prowadzone przez NJH;
- ETAP V – podróż do Argentyny – zajęcia prowadzone przez NJH;
- ETAP VI – podróż do Meksyku – zajęcia prowadzone przez NJH;
- ETAP VII – quiz i wykonanie prac plastycznych – zajęcia prowadzone przez NEW;
- ETAP VIII – wystawa prac plastycznych – zajęcia prowadzone przez NEW.

8.6. Realizacja projektu

ETAP III – nauczyciel inicjuje z uczestnikami rozmowę ukierunkowaną na tematykę projektu. Pyta ich, czy byli kiedyś za granicą, czy lubią podróżować i jak takie podróże wyglądają, jakie kraje mieli okazję odwiedzić. Dzieci prawdopodobnie będą opowiadać o swoich wakacyjnych wyjazdach rodzinnych. Początkowo rozmowa ma formę swobodnych wypowiedzi w języku polskim. Następnie nauczyciel zadaje pytanie po hiszpańsku: *¿Os gusta viajar? ¿Te gusta viajar, Ania? Sí, me gusta viajar. No, no me gusta viajar.* Następnie nauczyciel pyta dzieci, jak nazywa się po hiszpańsku kraj, w którym żyjemy. *¿Cómo se llama nuestro país? Polonia. ¿Cómo se llama nuestra ciudad/nuestro pueblo?* Nauczyciel zadaje dzieciom pytania służące powtórzeniu treści nauczonych w poprzednich klasach. *¿De dónde eres? Soy de Polonia. ¿Vives en Polonia? Sí, vivo en Polonia. ¿Eres español? ¿Eres alemán? ¿Eres francesa? ¿Eres brasileña? No, soy polaco/soy polaca.*

Nauczyciel informuje dzieci, że przygotował dla nich swoistą wyprawę, zaprasza dzieci w podróż śladami odkrywców i zachęca je do zbierania materiałów, które następnie będą mogły wykorzystać podczas przygotowania Dziennika Podróżnika. Tłumaczy im, jak powinien wyglądać taki dziennik i zachęca do stworzenia go domu. Nauczyciel wyjaśnia, że Dziennik Podróżnika może być opatrzone własnymi rysunkami samego podróżnika oraz materiałami zebranymi podczas podróży. Niektóre materiały uczniowie otrzymają na zajęciach (np. flagi, które otrzymają po każdym etapie), jednak nauczyciel zachęca uczniów też do zbierania własnych materiałów (przykładowo zdjęcia z gazet bądź gazetek reklamowych sklepów spożywczych, np. gdy w danej sieci handlowej jest tydzień hiszpański czy meksykański) lub wykorzystania pamiątek z prawdziwych podróży. Następnie nauczyciel przechodzi do rozmowy z dziećmi

o Hiszpanii. Wykorzystując metodę komunikacyjną, zadaje pytania po polsku, a potem pyta o to samo po hiszpańsku. Jak mówi się Hiszpania po hiszpańsku? *¿Cómo se dice Hiszpania en español? Se dice España.* Gdzie na mapie leży Hiszpania? *¿Dónde está España?* *¿En qué continente está España?* *¿Está en Asia?* No. *¿Está en América del Sur?* No. *¿Está en África?* No. *¿Está en Europa?* Sí. Pamiętając o uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, nauczyciel, mówiąc po hiszpańsku, a zwłaszcza zadając pytania, wspomaga się gestami. Pokazuje, gdzie na mapie świata leży Hiszpania. Zadając te pytania, nauczyciel posługuje się globusem lub mapą i wskazuje kontynenty. Ewentualnie nauczyciel może wykorzystać tablicę interaktywną i aplikację Google Earth. Nauczyciel powinien zadbać o to, by dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi siedziało odpowiednio blisko mapy, globusa czy monitora.

Następnie dzieci odczytują z mapy przykładowe nazwy miast i miejscowości. Nauczyciel informuje, że stolicą Hiszpanii jest Madryt. Zadaje pytania: *¿Madrid es la capital de Polonia?* *¿Cuál es la capital de Polonia?* *¿Cuál es la capital de España?* Dzieci odnajdują Madryt na mapie. Nauczyciel prezentuje dzieciom flagę Hiszpanii, którą uczniowie już znają z poprzednich lat nauki, pyta po hiszpańsku o kolory flagi. *¿Cuáles son los colores de la bandera española?* Nauczane treści: kontynent, Europa, Azja, Afryka, Ameryka Południowa, Półwysep Iberyjski, Morze Śródziemne, kraj, stolica, flaga, język, król, rodzina królewska; *continente, Europa, Asia, África, América del Sur, Península Ibérica, Mar Mediterráneo, país, capital, bandera, idioma, rey, familia real.*

W dalszej części zajęć nauczyciel posłuży się metodą AICLE, prezentując dzieciom filmik *Cuento: El descubrimiento de América*, dostępny w serwisie YouTube na kanale Miss Kareli Preescolar, opowiadający o dotarciu Krzysztofa Kolumba do Ameryki. Nauczyciel informuje dzieci, że będzie odtwarzał materiał dźwiękowy, dostosowuje głośność do możliwości uczniów ze SPE.

Po zaprezentowaniu filmiku, posługując się metodą narracyjną i nawiązując do zaprezentowanego materiału, ponownie opowiada dzieciom o tym, że kiedyś ludzie nie wiedzieli, że oprócz Europy, Azji i Afryki istnieją także inne kontynenty. Opowiadanie zmierza do odkryć geograficznych i wyprawy Krzysztofa Kolumba, który dotarł do Ameryki Południowej. Nauczyciel opowiada, posługując się językiem polskim, jednak przeplata opowiadanie słowami i wyrażeniami hiszpańskimi, które uczniowie usłyszeli w odtwarzanym materiale. Oczywiście rozmowa będzie ograniczona do podstawowych informacji, które dzieci w III klasie są w stanie przyswoić, bez zbędnych szczegółów dotyczących samej konkwisty. Rozmowa może zostać skierowana na to, w jaki sposób w XV wieku można było odbyć taką podróż (okrętem), można zapytać, czy taka podróż trwała krótko i czy była wygodna dla podróżników. Nauczyciel może wzbogacić swoje opowiadanie pokazaniem zdjęcia/ rysunku jednego ze statków biorących udział w wyprawach Kolumba. Przykładowe zdjęcia statków można otrzymać po wpisaniu w wyszukiwarce internetowej hasła: *carabela Colón descubrimiento.*

Nauczyciel opowiada, czym był dziennik podróży (*diario de viaje*). Celem opowiadania jest rozbudzenie wyobraźni uczniów na temat tego, jak wyglądały podróże w dawnych czasach i porównanie ich z warunkami, w jakich można podróżować dzisiaj. Wprowadzane treści: odkrycia geograficzne, wyprawy podróżnicze, zwroty z czasownikiem *viajar, viajero, rey, barco, carabela, descubrimiento, continente, Cristobal Colón, tierra, oceano.*

Nauczyciel wskazuje dzieciom na mapie obie Ameryki, ze zwróceniem szczególnej uwagi na Amerykę Południową i kraje tam znajdujące się. Nauczyciel zapowiada, że na następnych zajęciach „wybierze się” z dziećmi do jednego z nowo odkrytych krajów i zachęca uczniów do przygotowania Dziennika Podróżnika. Dzieci otrzymują małą, papierową flagę hiszpańską (wydrukowany obrazek flagi w kolorze) do wklejenia do Dziennika Podróżnika. Nauczyciel zachęca uczniów do sporządzenia w dzienniku notatki dotyczącej Hiszpanii, zawierającej słowa: *España, rey Felipe VI, capital Madrid, bandera*. Notatka może mieć formę rysunku opatrzonego słowami, np. rysunku statku, którym podróżował Krzysztof Kolumb.

ETAP IV – „podróż” na Kubę. Nauczyciel zaczyna zajęcia od przypomnienia wraz z dziećmi podstawowych wiadomości o Hiszpanii i historii o wyprawie Kolumba. Ponownie wykorzystuje do tego globus bądź Google Earth, dzieci wskazują położenie Polski i Hiszpanii na mapie czy globusie. Może również posłużyć się obrazkami lub kadrami z wyświetlanego wcześniej filmiku. Nauczyciel dba o to, by dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi siedziało odpowiednio blisko mapy, globusa czy monitora.

Nauczyciel zapowiada temat zajęć: *Hoy vamos de viaje a América*. Następnie zwraca uwagę na odległość między Europą, Hiszpanią a Karaibami, do których dotarł Kolumb. Wprowadzane treści: ocean, Ocean Atlantycki, wyspa, archipelag; *océano, Océano Atlántico, isla, archipiélago, está cerca, está lejos*. Nauczyciel zwraca dzieciom uwagę na to, że na Kubie mówi się po hiszpańsku, co jest konsekwencją przybycia Europejczyków na Karaiby. Informuje o tym, że stolicą Kuby jest La Habana. Zadaje pytania: *¿La Habana es la capital de Polonia? ¿Cuál es la capital de Polonia? ¿Cuál es la capital de Cuba?* Prezentuje dzieciom flagę Kuby, powtarzając z nimi kolory po hiszpańsku. *¿Cuáles son los colores de la bandera cubana? Rojo, azul, blanco*. Nauczyciel zwraca dzieciom uwagę na kształt wyspy i sugeruje, że przypomina ona pewne zwierzę. Dzieci zgadują, o jakie zwierzę może chodzić, dzięki czemu powtarzane są nazwy zwierząt. Wyspa ma kształt krokodyla (*cocodrilo*). Wprowadzane treści: Kubańczyk, Kubanka; *cubano, cubana*.

Nauczyciel może wyświetlać bądź pokazywać dzieciom zdjęcia rdzennych mieszkańców Kuby, zwracając uwagę na ich cechy charakterystyczne: kolor skóry, oczu, włosów. Takie przykładowe zdjęcia można otrzymać po wpisaniu w wyszukiwarce hasła: *Cuba niños*. Następnie dzieci próbują opisać wygląd mieszkańców Kuby po hiszpańsku: *tiene el pelo moreno y rizado, tienen los ojos oscuros* (przypomnienie treści nauczanych we wcześniejszych latach). Następnie, posługując się metodą narracyjną, nauczyciel opowiada dzieciom o tym, jak wygląda życie na Karaibach, zwracając uwagę na klimat, pory roku występujące na Kubie, bliskość morza, produkty żywnościowe. Potem zadaje po hiszpańsku pytanie o klimat i pogodę na Kubie: *¿Qué tiempo hace en Cuba? ¿Hace calor en Cuba? ¿Hace frío en Cuba? ¿Hay nieve en Cuba?* Dzieci odpowiadają na pytania. Nauczyciel zwraca uwagę na to, by nie wywoływać do odpowiedzi na forum dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nauczyciel opowiada dzieciom o popularności gry w domino na Kubie – często można zobaczyć osoby w różnym wieku grające w domino – oraz o popularności salsy. Dobrze byłoby pokazać dzieciom przykładowe zdjęcia otrzymane po wpisaniu w wyszukiwarce internetowej następujących haseł: *Cuba domino; Cuba salsa*. Zdjęcia mogą być wyświetlane lub pokazywane w wersji papierowej. Nauczyciel

zadaje dzieciom pytania o to, czy lubią grać w domino albo tańczyć: *¿Te gusta jugar al domino? Sí, me gusta/No, no me gusta. ¿Te gusta bailar? Sí, me gusta/No, no me gusta.* Następnie nauczyciel zapowiada, że odtworzy dzieciom przykładowe utwory w rytmie salsy (dostępne w serwisie YouTube), dostosowuje głośność do możliwości dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nauczyciel proponuje uczniom naukę podstawowych kroków (taniec połączony z klaskaniem). Jeżeli w grupie jest uczeń z niepełnosprawnością ruchową, nauczyciel zaproponuje mu wykonanie akompaniamentu w postaci klaskania do rytmu. Dzieci, które nie będą chciały tańczyć, mogą zagrać w domino (nauczyciel wcześniej przygotowuje zestaw do gry w domino) lub wykonać rysunek w Dzienniku Podróżnika.

Nauczyciel przystępuje do nauczania dzieci podstawowych kroków salsy. W tym celu może narysować kredą na podłodze cztery koła na planie kwadratu, w obrębie którego będą wykonywane kroki. Jeśli to nie jest możliwe, można narysować duże koła na 4 kartkach papieru i rozłożyć je przed każdym dzieckiem. W każdym z kół należy napisać jedno ze słów: *al frente, atrás, derecha, izquierda*. Naukę salsy nauczyciel przeprowadza zgodnie z instrukcją przedstawioną w filmiku *Salsa para niños. Aprende a bailar facilmente* dostępnym na kanale Health&Dance w serwisie YouTube. Nauczyciel wprowadza słowa, których instruktorka używa w filmie: *al frente* – do przodu, *atrás* – do tyłu, *derecha* – w prawo, *izquierda* – w lewo. Jeżeli w grupie są dzieci wyjątkowo uzdolnione tanecznie, nauczyciel może zaproponować dodatkowe kroki, przedstawione w filmiku *Pasos de salsa para niños y niñas* dostępnym na kanale *abdel baila baila* w serwisie YouTube.

Na zakończenie zajęć dzieci otrzymują małą, papierową flagę kubańską (wydrukowany obrazek flagi w kolorze) do wklejenia do dzienniczka podróżnika. Nauczyciel zachęca uczniów do sporządzenia w Dzienniku Podróżnika kolejnej notatki, tym razem dotyczącej Kuby, zawierającej słowa: *Cuba, isla, bandera, salsa, capital, domino*.

ETAP V – „podróż” do Argentyny. Nauczyciel zaczyna zajęcia od powtórzenia z dziećmi przyswojonych wiadomości o Kubie – dzieci wskazują na mapie, globusie lub w aplikacji Google Earth położenie wyspy, podają nazwę stolicy, mówią, jak wygląda flaga. Nauczyciel proponuje dzieciom „podróż” na drugą półkulę, południową, do Argentyny. *Hoy vamos de viaje a Argentina*. Wprowadzane treści – półkula północna, półkula południowa. Zwraca uwagę dzieci na to, że Europa, a więc także Polska leży na półkuli północnej. Wykorzystuje do tego globus lub Google Earth. Nauczyciel dba o to, by dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi siedziało odpowiednio blisko mapy, globusa czy monitora. Nauczyciel kieruje uwagę dzieci na Argentynę, wskazuje na jej położenie, półkulę południową i zwraca uwagę na wielkość powierzchni tego kraju w porównaniu z Polską i Hiszpanią.

Następnie nauczyciel prezentuje dzieciom flagę Argentyny i ponownie pyta po hiszpańsku o kolory flagi (*azul y blanco*). Wskazuje dzieciom słońce znajdujące się w centrum flagi i pyta, co to jest (*el sol*). Nauczyciel zwraca uwagę, że w Argentynie mówi się po hiszpańsku, co jest konsekwencją przybycia Europejczyków. Nauczyciel informuje dzieci, że stolicą Argentyny jest Buenos Aires i pokazuje jej położenie na mapie. Zadaje pytania: *¿Buenos Aires es la capital de Polonia? ¿Cuál es la capital de Polonia? ¿Cuál es la capital de Argentina?* Nauczyciel po hiszpańsku pyta dzieci,

jaka jest pogoda w Argentynie. Jak można się domyślić, dzieci tego nie wiedzą, więc podają różne odpowiedzi. Nauczyciel odpowiada, że każde z dzieci ma rację. Następnie nauczyciel opowiada dzieciom o porach roku w Argentynie, odwrotnych do pór roku w Europie. Opowiada o zróżnicowaniu geograficznym Argentyny, prezentując na tablicy multimedialnej zdjęcia takich miejsc, jak lasy deszczowe i wodospady Iguazú, trawiaste równiny la Pampa, pustynia el Desierto del Diablo z Salta, lodowiec Perito Moreno w Patagonii. Wprowadzane treści: lasy deszczowe, pustynia, lodowiec. Wraca do pytania o pogodę, wskazując na poszczególne miejsca – w Iguazú jest ciepło i świeci słońce, w Patagonii jest zimno i pada śnieg. Pytania zadawane są po hiszpańsku, dzieci także odpowiadają po hiszpańsku: *hace calor, hace frío, llueve, hay nieve*.

W dalszej części nauczyciel pyta dzieci po polsku, jakie zwierzęta będą mieszkać w każdym z tych miejsc: w lasach deszczowych, na pustyni, na południu, w zimnej Patagonii. Nauczane treści: różnorodność flory i fauny – aligatory, żółwie, flamingi, lamy, dzikie konie, alpaki, foki, pingwiny, lwy morskie: *tortuga, llama, pingüino, flamenco, alpaca*. Warto ponownie zaprezentować dzieciom zdjęcia takich zwierząt. Można zapytać dzieci, czy widziały kiedyś te zwierzęta, na przykład w zoo.

Następnie nauczyciel zadaje pytanie, czy dzieci wiedzą, jaki jest ulubiony sport Argentyńczyków: *¿Cuál es el deporte favorito de los argentinos?* Pewnie będą padać różne propozycje ze strony dzieci, wśród nich także piłka nożna. Może nawet któreś z dzieci zainteresowane tym sportem samo powie, że Leo Messi jest Argentyńczykiem. Jeśli nie, nauczyciel naprowadza na to dzieci, zadając pytanie o tego piłkarza. Można wtedy pokazać dzieciom zdjęcie piłkarza w barwach reprezentacji, wpisując w wyszukiwarce internetowej hasło: *Messi Argentina*. Nauczyciel pyta dzieci, czy znają jeszcze jakąś inną osobę, która pochodzi z Argentyny. Naprowadza dzieci na postać papieża Franciszka i zwraca uwagę na jego argentyńskie korzenie i język rodzimy (hiszpański). Przykładowe zdjęcia, które można pokazać uczniom, otrzymamy po wpisaniu w wyszukiwarce internetowej hasła: *papa Francisco Argentina*.

Na zakończenie dzieci otrzymują małą, papierową flagę argentyńską (wydrukowany obrazek flagi w kolorze) do wklejenia do Dziennika Podróżnika. Nauczyciel zachęca uczniów do sporządzenia w Dzienniku Podróżnika notatki dotyczącej Argentyny, zawierającej słowa: *Argentina, pingüino, alpaca, bandera, papa Francisco* albo *Leo Messi*.

ETAP VI – „podróż” do Meksyku. Nauczyciel zaczyna zajęcia od powtórzenia z dziećmi przyswojonych wiadomości o Argentynie – dzieci wskazują na mapie lub globusie położenie kraju, podają nazwę stolicy, mówią, jak wygląda flaga. Następnie zapowiada dzieciom „podróż” do Meksyku. *Hoy vamos de viaje a México*. Wykorzystuje do tego globus lub Google Earth. Nauczyciel dba o to, by dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi siedziało odpowiednio blisko mapy, globusa czy monitora. Nauczyciel kieruje uwagę dzieci na Meksyk, wskazuje jego położenie (Ameryka Północna) i zwraca uwagę na wielkość powierzchni tego kraju w porównaniu z Polską i Hiszpanią.

Następnie nauczyciel prezentuje dzieciom flagę Meksyku i ponownie pyta po hiszpańsku o kolory flagi (*rojo, blanco y verde*). Wskazuje dzieciom orła znajdującego się na fladze i pyta, co to jest (*el aguila*). Wskazuje na analogię do polskiego godła. Nauczyciel zwraca uwagę na to, że w Meksyku mówi się po hiszpańsku, co jest konsekwencją przybycia Europejczyków. Nauczyciel informuje dzieci o tym, że stolicą Meksyku jest Ciudad de México i pokazuje jej położenie na mapie. Nauczyciel

po hiszpańsku pyta dzieci, jaka jest pogoda w Meksyku. Dzieci, podobnie jak na poprzednich zajęciach, odpowiadają, utrwalając konstrukcje i wyrażenia związane z pogodą. Nauczyciel pokazuje dzieciom zdjęcia Meksykanów w tradycyjnych strojach, prosi dzieci o opisanie cech charakterystycznych Meksykanów. Dzieci, podobnie jak na wcześniejszych zajęciach, opisują kolor skóry, włosów i oczu. Nauczyciel zwraca uwagę na typowe stroje i omawia z dziećmi poszczególne części stroju (*sombrero, vestido, flor*), wskazując na charakterystyczne kolory i zdobienia. Po wpisaniu w wyszukiwarce internetowej hasła *México traje típico* otrzymamy przykłady takich strojów. Nauczyciel, omawiając stroje z dziećmi, wprowadza je do tematu obchodów *Día de los Muertos*. W tym celu może skorzystać z ogólnodostępnych w internecie zdjęć z filmu *Coco* i jego fragmentów. Następnie nauczyciel zapowiada, że odtworzy dzieciom przykładowe fragmenty filmu (dostępne w serwisie YouTube), dostosowuje głośność do możliwości dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nauczyciel kieruje rozmowę na tematykę i fabułę przedstawioną w filmie *Coco*, pyta dzieci, czy oglądały tę produkcję, pyta o fabułę filmu. Nawiązuje do obchodów Dnia Zaduszego w polskiej tradycji. Nauczyciel, posługując się metodą narracyjną, opowiada o meksykańskiej tradycji obchodów święta zmarłych, zwraca uwagę dzieci na kolorowe elementy dekoracji domów, wszechobecne kwiaty i maski. Nauczyciel zadaje pytanie o kolory, jakie występują w dekoracjach. Zwraca też uwagę na radosną atmosferę tego święta, wynikającą z wiary w to, że zmarli tego dnia wracają do swoich ziemskich domów. Przykładowe zdjęcia ukazujące dekoracje meksykańskie otrzymamy po wpisaniu w wyszukiwarce internetowej hasła: *México Día de los Muertos casa*.

Nauczyciel pyta dzieci, czy uważają, że w polskiej kulturze można by podobnie obchodzić to święto. Ponownie zwraca uwagę uczniów na elementy dekoracyjne domu, a zwłaszcza na kolorowe wycinanki (*papel picado*). Proponuje dzieciom wykonanie takiej wycinanki i przyozdobienie nią klasy. Do wykonania *papel picado* uczniowie potrzebują dwustronnie kolorowej kartki papieru lub arkuszy z bibułki gładkiej oraz nożyczek. Zgodnie z instrukcją nauczyciela wykonują kolorowe wycinanki, którymi następnie ozdobią klasę. Nauczyciel może wyświetlić dzieciom filmik instruktażowy w języku hiszpańskim (metoda AICLE), a następnie omówić po polsku, jak wykonać wycinanki. Proponowany filmik instruktażowy do odtworzenia klasie: *Papel picado – Manualidades para niños*, można go znaleźć na kanale Chimiqui w serwisie YouTube.

Na zakończenie dzieci otrzymują małą, papierową flagę meksykańską (wydrukowany obrazek flagi w kolorze) do wklejenia do Dziennika Podróżnika. Nauczyciel zachęca uczniów do wykonania notatki dotyczącej Meksyku, zawierającej słowa: *México, sombrero, flor, papel picado*.

ETAP VII – zajęcia podsumowujące projekt, będące jednocześnie ewaluacją. Nauczyciel przygotowuje quiz z pytaniami dotyczącymi wszystkich „odwiedzonych” krajów. Quiz można przeprowadzić za pomocą aplikacji Kahoot! (zastosowanie ICT) z wykorzystaniem tablicy interaktywnej. Nauczyciel podczas wcześniejszych zajęć jest w stanie zaobserwować, czy każde z dzieci posiada telefon z dostępem do internetu i na tej podstawie wybrać formę przeprowadzenia quizu. Szczegółowo wyjaśnia, w jaki sposób uczniowie mogą dołączyć do quizu. Jeżeli w klasie nie każde dziecko posiada telefon, można przeprowadzić quiz w parach. Jeżeli nie jest możliwe posłużenie się aplikacją Kahoot!, quiz można przygotować w wersji papierowej, dodając wtedy zadania do wykonania w parach. Zadania będą polegały na połączeniu elementów, np. słowa:

sombrero i *México*; obrazek: flaming i słowo *Argentina* etc. Po zakończonym quizie nauczyciel proponuje podział na grupy i przygotowanie przez każdą z grup plakatu na temat wybranego kraju. Podział na grupy nastąpi poprzez wylosowanie przez każdego ucznia jednej z flag (patrz punkt 8.4). Dzieci będą mogły skorzystać z różnych technik plastycznych podczas wykonania tego plakatu. Jednocześnie dzieci będą mogły wybrać informacje, które zamieszczą na plakacie.

ETAP VIII – prezentacja Dzienników Podróżnika oraz wykonanych plakatów podczas *Día de la Hispanidad* lub wystawy szkolnej.

8.7. Prezentacja wyników – galeria na korytarzu

Na zakończenie projektu każdy z jego uczestników otrzyma pamiątkowy Dyplom Podróżnika. Zostanie również zorganizowana wystawa prac (dzienniczków i plakatów), której inauguracja odbędzie się podczas obchodów *Día de la Hispanidad*, może to być także ogólnoszkolna wystawa niezwiązana z żadną imprezą.

9. Kontrakt

Przykład kontraktu zredagowanego wspólnie z uczniami na czas trwania projektu

Tytuł projektu: *Nos vamos de viaje* – wyruszamy w podróż śladami Kolumba

Tytuł dokumentu: Kodeks dobrego podróżnika – *Código del buen viajero*

1. *Los viajeros saludan y respetan a sus compañeros diciendo: buenos días, hola, por favor, gracias, lo siento.*
2. *Los viajeros tienen preparada su mochila. Siempre llevan: un atlas (un manual), cómpas (materiales escolares) y el Diario de viaje.*
3. *Los viajeros mantienen su barco (el aula) en orden y buen estado.*
4. *Los viajeros se comportan bien, no gritan.*
5. *Los viajeros no se quejan y quieren vivir nuevas aventuras.*
6. *Los viajeros ayudan a sus compañeros.*

Uczestnicy projektu: klasa III i nauczyciele (tutaj znajdują się kolorowe odciski dłoni poszczególnych uczniów i nauczycieli).

Data spisania kodeksu: dzień – miesiąc – rok.

10. Ocenianie

Zważywszy na to, że na etapie edukacji wczesnoszkolnej nauczyciel nie jest zobowiązany do wystawiania ocen w formie stopni, preferowana będzie ustna ocena kształtująca. Nauczyciel podkreśla udaną współpracę w grupie i parach oraz zaangażowanie każdego z uczniów. Nauczyciel wprowadza także elementy oceny koleżeńskiej, proponując dzieciom wzajemną prezentację Dzienników Podróżnika w parach. Uczeń, prezentując swój dziennik koleżance/koledzie z ławki, w kilku zdaniach opowiada o tym, czego dowiedział się o danym kraju. Z kolei jego partner opowiada, czego nauczył się o następnym kraju, prezentując tym razem swój Dziennik. Uczniowie wzajemnie uzupełniają swoje wypowiedzi, jeżeli brakuje w nich istotnych informacji. Na zakończenie partner zapisuje ocenę w dzienniku koleżanki/kolegi, którą będzie jeden

z umownych symboli. Przykładowo gwiazdka może oznaczać „bardzo mi się podoba”, słonko może oznaczać „dobra robota” itp. Dodatkowo każdy z uczestników projektu otrzyma pamiątkowy dyplom przygotowany wcześniej przez nauczyciela.

11. Ewaluacja

Nauczyciel dokonuje ewaluacji w oparciu o quiz, który zostanie przeprowadzony podczas siódmego etapu, arkusz oceny ucznia oraz o stworzoną kartę pracy dla ucznia, zawierającą pytania, na które uczeń odpowie: *Verdadero/Falso* (V/F).

Przykłady pytań

1. <i>Argentina es una isla.</i>	V/F
2. <i>El deporte favorito de los cubanos es el hockey.</i>	V/F
3. <i>Con papel picado se decoran casas en México.</i>	V/F
4. <i>El rojo, el amarillo y el azul son los colores de la bandera española.</i>	V/F
5. <i>En America del Sur viven los pingüinos.</i>	V/F
6. <i>Salsa es una verdura.</i>	V/F
7. <i>En México se habla español.</i>	V/F
8. <i>En Cuba hay cocodrilos.</i>	V/F

Arkusz obserwacji ucznia

1. Uczeń uczestniczy w zajęciach:
  - a) aktywnie
  - b) biernie
  - c) z dystansem.
2. Uczeń współpracuje z pozostałymi dziećmi:
  - a) chętnie
  - b) nie współpracuje
  - c) wywołuje konflikty.
3. Uczeń rozumie i reaguje na polecenia wydawane po hiszpańsku, np. podczas wykonywania tańca:
  - a) rozumie i reaguje
  - b) rozumie i nie reaguje
  - c) nie rozumie i nie reaguje.
4. Uczeń podejmuje próby komunikowania się po hiszpańsku, mówiąc:
  - a) pełnymi zdaniami
  - b) pojedynczymi słowami
  - c) nie komunikuje się po hiszpańsku.

5. Uczeń określa i wskazuje na mapie położenie następujących państw: Hiszpanii, Kuby, Meksyku, Argentyny:
  - a) określa i wskazuje
  - b) wskazuje i nie określa
  - c) nie wskazuje i nie określa.
6. Uczeń rozpoznaje flagę i wypowiada się na temat kolorów flagi ww. państw:
  - a) rozpoznaje i wypowiada się
  - b) nie rozpoznaje lub nie wypowiada się
  - c) nie rozpoznaje i nie wypowiada się.
7. Uczeń w komunikacji stosuje słownictwo i wyrażenia utrwalane podczas realizacji projektu:
  - dotyczące opisu osoby np. *es moreno, tiene el pelo rubio*:
    - a) stosuje
    - b) stosuje pojedyncze słowa
    - c) nie stosuje;
  - dotyczące opisywania pogody, np. *hace frío, hace calor, llueve*:
    - a) stosuje
    - b) stosuje pojedyncze słowa
    - c) nie stosuje;
  - dotyczące zwierząt żyjących w danym kraju
    - a) stosuje
    - b) stosuje pojedyncze słowa
    - c) nie stosuje.

Każda odpowiedź a) będzie wskazywała na osiągnięcie postawionych celów, każda odpowiedź b) będzie oznaczała, że cele zostały osiągnięte w niepełnym stopniu, natomiast każda odpowiedź c) powinna być odczytana jako brak osiągnięcia założonych celów.

Podczas oceniania uczniów ze SPE należy uwzględnić indywidualne możliwości każdego ucznia, jego zaangażowanie i włożony wysiłek, sama ocena zaś powinna służyć podnoszeniu poczucia wartości, rozbudzaniu ciekawości poznawczej oraz motywowaniu do dalszej pracy.

Po zakończeniu projektu nauczyciele prowadzący wspólnie przeanalizują stopień osiągnięcia zamierzonych celów na podstawie wyników zebranych z przeprowadzonego quizu, arkusza pracy i arkusza obserwacji. Nauczyciele uzgodnią także, czy projekt nadaje się do ponownej realizacji w przyszłości. Nauczyciele powinni również wskazać obszary, które powinno się skorygować w przypadku realizacji innych projektów.

12. Materiały pomocnicze

- słownik języka polskiego
- słowniki języka hiszpańskiego, w tym słownik obrazkowy
- mapa Hiszpanii, mapa świata, globus
- autorskie materiały pomocnicze, np. wydrukowane zdjęcia związane z tematem, kolorowe flagi, kartki z napisanymi słowami: *al frente, atrás, derecha, izquierda*, quiz przygotowany w aplikacji Kahoot!.

13. Materiały z zasobów ORE

Elert E., Wenda A., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 2,1 MB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Kostrzak-Kirylak A., 2022, *Entre amigos. Program nauczania języka hiszpańskiego wprowadzanego jako pierwszy język obcy na etapie edukacji wczesnoszkolnej*, Warszawa: ORE.

Kostrzak-Kirylak A., 2022, *Poradnik metodyczny do programu nauczania języka hiszpańskiego wprowadzanego jako pierwszy język obcy na etapie edukacji wczesnoszkolnej*, Warszawa: ORE.

Kotarba-Kańczugowska M., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 197 kB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Zaparucha A., 2017, *Teoria w pigułce. Zestaw 6. Zeszyt 1* (PDF, 5,1 MB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Agnieszka Kostrzak-Kirylak – absolwentka studiów filologicznych na Uniwersytecie Śląskim (iberystyka i polonistyka) oraz studiów podyplomowych dla tłumaczy na Uniwersytecie Jagiellońskim. Tłumaczka ustna i pisemna, specjalizuje się w tłumaczeniach technicznych. Nauczycielka języka hiszpańskiego oraz polskiego jako obcego. Na co dzień pracuje w Akademickim Liceum Ogólnokształcącym Politechniki Śląskiej w Rybniku. Swoją pasją do kultury i języka hiszpańskiego od lat zaraza dzieci, młodzież i dorosłych. Miłośniczka sztuki i literatury hiszpańskiej.